

DATOS IDENTIFICATIVOS

Servizos sociais especializados I

Materia	Servizos sociais especializados I			
Código	005G220V01304			
Titulación	Grao en Traballo Social			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinador/a	González Rodríguez, Rubén			
Profesorado	González Rodríguez, Rubén Riobóo Lois, Alexo Breogán			
Correo-e	rubgonzalez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Os Servizos Sociais, entendidos como instrumentos da Política Social que actúan sobre as necesidades sociais, son de máximo interese para o alumnado ao constituir un dos campos máis importantes da súa actividade profesional. Coñecer e comprender o obxecto, mecanismos de actuación, modos de provisión dos servizos sociais especializados da promoción da autonomía persoal e atención á dependencia, así como da inclusión social, resultan imprescindibles para o desempeño profesional do Traballo Social.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que os estudantes demostran posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade para traballar e valorar de xeito conxunto con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades as súas necesidades, limitacións, dificultades, malestares e circunstancias
B2	Analizar situacións sociais obxecto de intervención, planificar, desenvolver, executar, revisar e avaliar a práctica do traballo social con persoas, familias, grupos, organizacións, e comunidades e con outros profesionais
C1	Establecer relacións profesionais co fin de identificar a forma máis adecuada de intervención
C3	Valorar as necesidades e opcións posibles para orientar unha estratexia de intervención
C4	Responder a situacións de crise valorando a urxencia das situacións, planificando e desenvolvendo accións para facer fronte ás mesmas e revisando os seus resultados
C6	Preparar, producir, implementar e avaliar os plans de intervención co sistema cliente e os colegas profesionais negociando o fornecemento de servizos que deben ser empregados e revisando a eficacia dos plans de intervención coas persoas implicadas co fin de adaptalos ás necesidades e circunstancias cambiantes. Considerar os deberes éticos da profesión relativos ao sistema cliente a respecto da confianza, a proximidade, a afectividade, as relacións igualitarias, o respecto á diversidade cultural, etc
C15	Establecer e actuar para a resolución de situacións de risco previa identificación e definición da natureza da mesma
C18	Contribuír á administración de recursos e servizos colaborando cos procedementos implicados na súa obtención, supervisando a súa eficacia e asegurando a súa calidade
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación

D3	Capacidade reflexiva
D4	Comunicación oral e escrita nas linguas nativas
D8	Capacidade de xestión da información
D9	Resolución de problemas
D10	Toma de decisións
D11	Traballo en e con equipos diversos
D14	Habilidades nas relacións interpersoais
D15	Recoñecemento e respecto á diversidade e á multiculturalidade
D16	Razoamento crítico
D17	Compromiso ético
D18	Aprendizaxe autónoma
D19	Adaptación a novas situacións

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Establecer relacións profesionais co fin de identificar a forma máis adecuada de intervención	C1
Responder a situacións de crise valorando a urxencia das situacións, planificando e desenvolvendo accións para facer fronte ás mesmas e revisando os seus resultados	C4
Capacidade de organización e planificación	D2
Contribuír á administración de recursos e servizos colaborando cos procedementos implicados na súa obtención, supervisando a súa eficacia e asegurando a súa calidade	C18
Aprendizaxe autónoma	D15
Preparar, producir, implementar e avaliar os plans de intervención co sistema cliente e os colegas profesionais negociando o fornecemento de servizos que deben ser empregados e revisando a eficacia dos plans de intervención coas persoas implicadas co fin de adaptalos ás necesidades e circunstancias cambiantes. Considerar os deberes éticos da profesión relativos ao sistema cliente a respecto da confianza, a proximidade, a afectividade, as relacións igualitarias, o respecto á diversidade cultural, etc	C6
Comunicación oral e escrita nas linguas nativas	D4
Capacidade de xestión da información	D8
Resolución de problemas	D9
Toma de decisións	D18
Traballo en e con equipos diversos	D11
Habilidades nas relacións interpersoais	D14
Adaptación a novas situacións	D19
Capacidade para traballar e valorar de xeito conxunto con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades as súas necesidades, limitacións, dificultades, malestares e circunstancias	B1
Analizar situacións sociais obxecto de intervención, planificar, desenvolver, executar, revisar e avaliar a práctica do traballo social con persoas, familias, grupos, organizacións, e comunidades e con outros profesionais	B2
Compromiso ético	D17
Recoñecemento e respecto á diversidade e á multiculturalidade	D15
Capacidade reflexiva	D3
Toma de decisións	D10
Razoamento crítico	D16
Capacidade de análise e síntese	D1
Establecer e actuar para a resolución de situacións de risco previa identificación e definición da natureza da mesma	C15
Valorar as necesidades e opcións posibles para orientar unha estratexia de intervención	C3
Que os estudantes demostrén posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	A1
Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo	A2
Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	A3
Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	A4
Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	A5
Capacidade de análise e síntese	D1
Capacidade reflexiva	D3

Toma de decisións	D10
Razoamento crítico	D16
Compromiso ético	D17

Contidos

Tema	
Tema1: Estructura organizativa dos servizos sociais especializados na Comunidade Autónoma Galega.	- Definición, funcións, clasificación. - Tipoloxía.
Tema 2: Servizos sociais para a autonomía persoal e atención á dependencia.	- Normativa estatal e autonómica sobre dependencia. - Definicións dos termos establecidos na lei. - Beneficiarios. - Valoración de graos. Calendario de implantación. - Servizos e prestacións do SAAD. - Compatibilidade entre servizos e prestacións. - Outros servizos, programas e prestacións da Comunidade Autónoma.
Tema 3: Inclusión social	- Prestacións socioeconómicas: Renda de inclusión social de Galicia (RISGA). Axudas de inclusión social. - Centros de inclusión e de emerxencia social. - Programas de acompañamento e acollida a persoas en situación de rúa nas grandes cidades. - Bancos de alimentos. - Equipos de inserción sociolaboral.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Lección maxistral	20	20	40
Seminario	7	10	17
Estudo de casos	3	8	11
Aprendizaxe colaborativa	2	8	10
Eventos científicos	2	0	2
Traballo tutelado	6	20	26
Presentación	2	0	2
Saídas de estudo	0	8	8
Exame de preguntas obxectivas	1	24	25
Estudo de casos	1	6	7

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticarlo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
Aprendizaxe colaborativa	Comprende un grupo de procedementos de ensino que parten da organización da clase en pequenos grupos mixtos e heteroxéneos onde o alumnado traballa de forma coordinada entre si para desenvolver tarefas académicas e afondar na súa propia aprendizaxe.
Eventos científicos	Conferencias, faladoiros, exposicións, mesas redondas, debates... realizados por relatores/as de prestixio, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia.
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.

Saídas de estudo	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en espazos non académicos exteriores. Entre elas pódense citar prácticas de campo, visitas a eventos, centros de investigación, empresas, institucións... de interese académico-profesional para o alumno.
------------------	---

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Presentación	Realizaranse titorías individuais e grupais.
Traballo tutelado	Realizaranse titorías individuais e grupais.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Traballo tutelado	Modalidade presencial: valoraranse os traballos solicitados e presentados polo estudante de xeito individual e /ou grupal.	40	A1	B1	C1	D1
			A2	B2	C3	D2
			A3		C4	D3
	Modalidade non presencial: deberán presentar un traballo práctico así como realizar a lectura de diferentes artigos, ambos os dous relacionados cos contidos da materia, e que serán avaliados nun exame de desenvolvemento.		A4		C6	D4
			A5		C15	D8
					C18	D9
						D10
						D11
						D14
						D15
						D16
						D17
						D18
						D19
Exame de preguntas obxectivas	Exame teórico de preguntas obxectivas, sobre os contidos da materia impartidos a través de clases maxistras. Constará de 30 preguntas con dúas alternativas de resposta, das cales só unha é verdadeira. O sistema de corrección será de acertos menos erros.	40	A1	B1	C1	D1
			A2	B2	C3	D2
			A3		C4	D3
			A4		C6	D4
			A5		C15	D8
					C18	D9
						D10
						D11
						D14
						D15
						D16
						D17
						D18
						D19
Estudo de casos	Resolución dun suposto práctico vinculado cos contidos teóricos e prácticos da materia. A resolución deste, farase mediante proba obxectiva de 10 preguntas con dúas alternativas de resposta, das cales só unha é verdadeira. O sistema de corrección será de acertos menos erros.	20	A1	B1	C1	D1
			A2	B2	C3	D2
			A3		C4	D3
			A4		C6	D4
			A5		C15	D8
					C18	D9
						D10
						D11
						D14
						D15
						D16
						D17
						D18
						D19

Outros comentarios sobre a Avaliación

Haberá dúas modalidades de avaliación:

MODALIDADE DE AVALIACIÓN CONTINUA (PARA ESTUDANTES ASISTENTES):

Terá a consideración de asistente aquel alumnado que asista a un 80% das clases prácticas. De superar as non asistencias permitidas (20% da totalidade das clases) pasará automaticamente á modalidade de avaliación global (non asistencial).

Para aprobar a materia cómpre ter aprobada, de xeito independente, a parte práctica (traballo tutelado) e as probas de avaliación (exame de preguntas obxectivas + suposto derivado do estudo de casos).

MODALIDADE DE AVALIACIÓN GLOBAL (PARA NON ASISTENTES):

Exame teórico-práctico de todos os contidos da materia (exame de preguntas obxectivas + suposto derivado do estudo de casos); presentación dun traballo práctico; e lectura de diferentes artigos relacionados cos contidos da materia, que serán avaliados cun exame de desenvolvemento.

Para aprobar a materia cómpre ter aprobado o exame (teórico e práctico) e o traballo práctico.

Convocatorias seguintes:

As competencias non superadas, derivadas da totalidade e/ou de parte das probas/actividades obxecto de avaliación, poderán ser recuperadas na convocatoria de xullo. As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico.

Alumnado con necesidades específicas:

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo Social, esta guía poderá ser adaptada para atender as necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

Datos oficiais dos exames:

As datas oficiais de exames poden consultarse na web da facultade no espazo "datos exames".

<http://fcce.uvigo.es/gl/docencia/exames/>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

De Lorenzo, R., **Discapacidad, sistemas de protección y trabajo social**, 2ª, Aranzadi, 2018

Gandoy-Crego, M., e González-Rodríguez, R., **Intervención social en dependencia: cuestiones interdisciplinarias de interés**, Paraninfo y CGTS, 2018

Alemán, C., Alonso, J. M., e Peñasco, R., **Autonomía, dependencia y servicios sociales**, Thomson Reuters Aranzadi, 2021

Alemán, C., e García, M., **Los Servicios Sociales especializados en España**, Ramón Areces, 2008

Egea, C., e Sarabia, A., **Clasificaciones de la OMS sobre discapacidad**, 50, Boletín del Real Patronato sobre Discapacidad, 2001

Bibliografía Complementaria

Alemán, C., **Políticas sociales: innovaciones y cambios**, Thomson Reuters Aranzadi, 2020

Alemán, C., Alonso, J. M., e Fernández, J., **Dependencia y servicios sociales**, 2ª, Aranzadi, 2013

Alemán, C., Alonso, J. M., e García, M., **Servicios sociales públicos**, Tecnos D.L., 2011

Casado, D. (dir.), **Respuestas a la dependencia**, CCS, 2004

Xunta de Galicia, **Guía de actuación coordinada contra o maltrato de persoas maiores ou con discapacidade**, Xunta de Galicia, 2012

Coma, M. e outros, **Los Malos Tratos a las Personas Mayores**, Editorial Mafre, 2005

Fantova, F., **La intervención social en los servicios sociales y en la garantía de ingresos**, 110, Servicios sociales y política social, 2016

González-Rodríguez, R., Gandoy-Crego, M., e Verde-Diego, C., **Aproximación al servicio de asistencia personal y su implantación en España**, 21, 2014

Martínez, T., **Ruta Buen trato**, Fundación Matía, ACP Gerontología y Gobierno Vasco, 2022

Riobóo-Lois, B., González-Rodríguez, R. e Verde-Diego, C., **Aspectos éticos de la asistencia personal: una visión desde el Trabajo Social**, 54(1), Siglo Cero, 2023

Rubio-Martín, M. J., **De aquellos barros, estos lodos. Un intento fallido de responsabilización pública: las personas sin hogar**, 31(2), Cuadernos De Trabajo Social, 2018

Mayobre, P., e Vázquez, I., **Cuidar cuesta: Un análisis del cuidado desde la perspectiva de género**, 151, Revista Española de Investigaciones Sociológicas, 2015

Muyor, J., **La (des)institucionalización en el marco de la Convención Internacional de la ONU sobre los derechos de las personas con discapacidad**, 32(2), Cuadernos De Trabajo Social, 2019

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Conceptos, teorías e métodos en traballo social/O05G220V01302

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Epistemoloxía do traballo social/O05G220V01204

Fundamentos dos servizos sociais/O05G220V01104

Introdución ao traballo social/O05G220V01105

Organización dos servizos sociais/O05G220V01205

Outros comentarios

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas con base en materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).
